

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno.

Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, na Turjaškem trgu št. 3. Urejuje Viljem Rohrman.

štev. 19.

V Ljubljani, 15. oktobra 1928.

Leto XLV.

VSEBINA: Načelništvom naših podružnic! — Gnojite travnikom, prizadetim od suše, v jeseni! — Poklicna izobrazba in strokovna organizacija kmetijske žene. — Škropimo sadno drevje sedaj v jeseni! — Jubilejna kmetijska razstava. — Mlečna kontrola v mariborski oblasti. — Premovanje goveje živine prekmurske pasme na Ponikvi ob juž. žel. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Uradne vesti. — Tržne cene. — Inserati.

Načelništvom naših podružnic!

Bliža se zima, čas gospodarskega razmišljanja. Treba bo marsikaj izboljšati, obnoviti, novega naročiti itd. v bodočem letu. Na občnih zborih in na sestankih podružnic se bo zahtevalo od načelništev poročila, kaj je odbor storil za procvit občega gospodarstva v prošlem letu. Marsikateri član bo zahteval pojasnila o tem ali onem važnem vprašanju. Ne samo to, ampak občja korist in tudi Vaš časten položaj zahtevata, da posvetite delovanju podružnice največjo pozornost.

Predvsem skličite odborovo sejo sedaj pozimi vsaj enkrat na mesec. Na sejah razmislite vprašanja, ki se tičejo predvsem izobrazbe Vaše mladine in Vas samih. Načelništvo naj stopi v stik tudi z drugimi društvi, da omogočijo na ta način to ali ono prireditev, ki bi je sicer sami ne mogli izpeljati. Kmetijska družba bo podpirala vsako tako stremljenje v vsakem oziru, pa naj bo to predavanje, ali praktični tečaj, gospodarski razgovor, poučni zlet itd.

Načelništvom polagamo toplo na srce, da posvetijo sedaj zlasti uporabi **umetnih gnojil največjo pažnjo**. Skupno naj si naročajo umetna gnojila za članstvo za **jesensko in zimsko gnojenje**, ako se tega še ni storilo. Poverite vsakemu odborniku svoj okoliš, kjer naj nabere naročnike za umetna gnojila. Kazglasite tudi na običajni način, da bo podružnica naročila, n. pr. **Tomasovo žlindro, kalijevo sol, apneni dušik** za travnike in vinograde, potem **mešano gnojilo, „Nitrofoskal“** za ozimino, sadovnjake, hmeljnike itd. Omeniti je, da so se umetna gnojila pocenila od lanskega leta (Tomas. žlindra, kostni superfosfat).

Treba bo misliti na izpopolnitev podružničnih naprav, orodja in strojev. Članom je kaj nuditi; to naj ima odbor vedno pred očmi. Nastane torej vprašanje, če ima podružnica za člane n. pr. dobre čistilnice za žito (pajtlne), trijerje, travniške in njivske brane, okopalnike, osipalnice, slamoreznice, reporeznice, robkalnike za koruzo, sadne mline, drevesne škropilnice, arborin, razna sredstva za zatiranje poljskih miši in voluharjev, praktične živinozdravniške pripravke (trokarji, porodni pasovi, požiralnikove cevi itd.), vse to in nešteto drugih pripo-

močkov dobite najceneje pri Kmetijski družbi. (Glej inseratni del „Kmetovalca“.)

Dalje je razmišljavati, da se člane preskrbi pravočasno z dobrimi semeni za pomlad (krompir, detelja, travniška semena itd.). Važno vprašanje je letos priskrba krme za živino in prasiče, posebno za pomladanski čas, potem cenena nabava domače pijače za posle, posebno v krajih, kjer ni obrodilo sadje, itd. Vse to in še mnogo drugega tvori za podružnični odbor važne razgovore, o katerih je sedaj razmišljavati. Kmetijska družba bo od svoje strani podpirala podružnice v vsakem oziru, treba je le stalnih in tesnejših stikov in trajnih zvez med družbo in podružnicami, odnosno med podružničnimi odbori in člani.

Gospodje načelniki! Pomnite, da je Kmetijska družba edina kmečka stanovska ustanova med našim narodom. Ona Vas kliče k složnemu in skupnemu delovanju za napredek našega kmetijstva in za dobrobit našega kmečkega naroda. **K.**

Gnojite travnikom, prizadetim od suše, v jeseni!

Dolgotrajna suša je prizadela našim kmetijam neprecenljivo škodo na travnikih. Njene slabe posledice se bodo občutile tudi še prihodnje leto, če tega zla pravočasno ne preprečimo. Pomanjkanje vlage in silna vročina je uničila drugo košnjo in silno oslabilo travniško rušo. Preti nevarnost, da bo vsled tega prizadet tudi pridelek prihodnjega leta na množini in predvsem tudi na kakovosti. Na oslabelem travniku se namreč razraste plevel, ki onemogoči rast plemenitih trav in detelj. Da se izognemo temu zlu in popravimo škodo, ki jo je prizadela suša, moramo travnikom temeljito **pognojiti sedaj v jeseni**.

Gnojilni poizkusi so pokazali, da je travnikom v splošnem bolje gnojiti jeseni kakor spomladi. To pa vsled tega, ker vsako gnojilo potrebuje gotov čas, da se raztopi in pretvori v tako obliko, da ga rastline lahko usrkavajo. Spomladno gnojenje travnikov pride do polne veljave šele pri otavi. Če hočemo izboljšati torej prvo košnjo, moramo gnojiti

že jeseni. Za oslabele travnike, kakršne je povzročila letošnja suša, je pa jesensko gnojenje še prav posebnega pomena.

Storiti je torej vse, da se oslabela travniška ruša čimprej okrepi in košato poraste. Stem se zasedenci v dovoljni meri zemlja, da se preveč ne osuši, obenem pa kosata trava zamori ves plevel, ki je porastel vsled oslabele ruše.

Za jesensko gnojenje travnikov pride v poštev od domačih gnojil predvsem dobro pripravljen kompost. To je najboljšo popolno gnojilo, ker ne vsebuje samo rastlinam potrebnih hranilnih snovi v dovoljni meri, ampak vpliva tudi ugodno na sestavo travniške prsti. Gnojnica je znana kot hvalevredno gnojilo na travnikih. Dodati pa je travnikom se fosforne kisline v obliki umetnih fosfornih gnojil, ker vsebuje gnojnica le nezadostno množino te važne hranilne snovi. Hlevski gnoj ni tako pripraven za travnike, ker ga ni mogoče podorati kakor na njivah, in se vsled tega njegova splošna vrednost popolnoma ne izkoristi. Vendar se doseže tudi na travnikih s hlevskim gnojem lepe uspehe; posebno pri zelo oslabilih travnikih ga ne smemo podcenjevati.

Nikakor pa ne smemo pustiti travnikov letos negnojenih. Kjer ni na razpolago dovolj domačih gnojil, si je treba pomagati z umetnimi gnojili.

Enostransko gnojenje pa ne bo imelo željenega uspeha, ker travniki potrebujejo letos polno gnojenje. V to svrhu je treba pognojiti 1 h travnika z **200—300 kg kalijeve soli, 350—400 kg Tomasove žlindre** (ali na boljših travnikih s primerno količino superfosfata) in s **150—250 kg apnena dušika**. Z uspehom se na nekaterih travnikih uporablja mešano gnojilo „Nitrofoskal“ sedaj v jeseni, ki vsebuje vse potrebne hranilne snovi v sebi. Končno se priporoča raztrosena gnojila zavleči s travniško brano. Razna gnojila ima v zalogi Kmetijska družba in njene podružnice, kjer se dobe tudi tozadevna navodila. **Inž. Jelačin.**

Poklicna izobrazba in strokovna organizacija kmetske žene.

O priliki občnega zbora kmetijskih strokovnjakov, ki se je vršil dne 7. sept. 1928. v Ljubljani, kakor je že poročal društvo tajnik v zadnji številki „Kmetovalca“, se je povabilo k referatu, ki je vseboval izobrazbo kmečke ženske mladine in strokovno organizacijo kmečkih žen, predvsem kmet. gospodinj. učiteljice in zastopnice raznih ženskih društev.

V referatu se je obravnavala **važnost in korist potujočih kmet. gospodinj. tečajev**, ki se vršijo širom naše Slovenije in katere vodijo največini kmet. gospodinj. učiteljice in pomočnice, nastavljene deloma od oblastnega odbora ljubljanske odnosno mariborske oblasti. Ta potujoči pouk je prodril že skoraj v sleherni kraj. Četudi še ni tako popoln, kakor bi moral biti, je vendar velike koristi za našo kmečko mladino.

Predvsem se morajo zanimati za to potrebno institucijo kmetijski odborniki samouprave; oni morajo skrbeti za popolno izobrazbo učiteljskega naraščaja. Ta pouk zamore uspešno opravljati le učiteljica, ki si je prisvojila kot kmečko dekle doma

vso potrebno ročnost in spretnost za gospodinj. in kmečka dela; nadalje studije naj ji dajejo popolno teoretično in metodično usposobjenost za pouk na potujočih tečajih. Sedanjim učiteljicam pa naj se nudi prilika, da se nadalje izobrazujejo v svoji stroki bodisi v inozemstvu ali pa doma. Obnili smo se v ta namen tudi na ravnatelje kmetijskih šol, da bi se oni prirejali kratki enotedenski tečaj za učiteljice in pomočnice kmet. gosp. tečajev.

Pouk na potujočih kmet. gospodinj. tečajih bo zanaprej še veliko uspešnejši in tudi bolj zaželen, ker bodo osnovno-šolske učiteljice pripravljale dekleta v zimskih nadaljevalnih tečajih za ta pouk. Gotovo bo tako deklico še bolj zanimal naš tečaj, in vsaka si bo želela izpopolniti ono znanje, o katerem je slišala zadnje leto v osnovni šoli ali izven šole.

Četudi je že mnogo deklet obiskovalo te tečaje in uporabljajo nekatere to znanje že kot samostojne gospodinj. se nam vendar vsiljuje vprašanje, ali je stem že dovolj storjeno za poklicno izobrazbo kmečke gospodinj. v sedanjem času. Ako le malo zasledujemo ženska strokovna glasila drugih narodov in si predočimo, da je žensko delo — vsaj na našem malem posestvu, kakršnih imamo največ — **enakovredno** z moškim delom, in ako čujemo glasove, da je ravno na gospodinj. ženi in materi ležeče blagostanje družine in stem procvit vse države, nam to narekuje potrebo, da se tudi naše kmečko ženstvo dvigne v svojem poklicu in v svoji stroki. Zato ne sme naša kmečka žena ostati križem rok, temveč mora sama pomagati in sodelovati pri urejevanju gospodinj. šolstva in pouka. Posamezna tega ne more, pač pa, če se tega skupno poprimemo in če osnujejo organizacijo, ki bodi **strogo strokovna**.

Kaj je namen te organizacije in kakšne naloge bo v splošnem obsegala?

V kratkem sledeče, ki so najvažnejše:

1. Pospeševati strokovno znanje med seboj s poukom, predavanji in tečaji v vseh panogah, ki se tičejo gospodinjstva.

2. Skrbeti za **kmetijsko-gospodinj. izobrazbo** svojih hčera in pomožnih moči.

3. Povzdigniti in skupno vnovčiti pridelke vseh onih panog, ki jih oskrbuje gospodinja, t. j. perutniarstvo, prasičereja, mlekarstvo, vrtnarstvo in uporaba sadja, da bo mogoč večji izvoz in lažja prodaja.

4. **Premestiti nasprotstva med mestom in deželo.**

5. Doseči, da se bo priznalo kmetijsko-gospodinj. delo kot **poklicno** in strokovno delo.

Je pa še mnogo drugih nalog, ki se bodo o priliki ustanovitve takega društva bolj točno dognale in obdelale. V debati, ki se je po tem referatu razvila, se je sklenilo, da se imajo vse vesti in sklepi o ženskem delu in o vprašanju kmet. gospodinj. izobrazbe in o organizaciji kmečke žene objavljati v „Kmetovalcu“, kar nam bo uredništvo „Kmetovalca“ gotovo drage volje dovolilo.

Ko se je razvil začetni program te organizacije, se je zaprosilo vse gg. tovariše društva kmet. strokovnjakov, da nas podpirajo pri tem delu in nam pomagajo pri kmečki ženi do potrebnega **zupanja** v to organizacijo. Tej prošnji se je dosta-

vilo, da se naj uvidi, da je vse to **ednole žensko delo**, bodisi kmet. gospodinj. šolstvo, nadaljevalno šolstvo kakortudi izvedba strokovne organizacije kmečke žene. Upamo, da bodo imele krajevne samouprave toliko zaupanja v nas, da nam poverijo to nalogo v celoti, ne samo glede potrebnega dela, temveč tudi glede odgovornosti in nadzorstva.

Obračamo se na vas vse, ki ste veliko čitali in sami videli doma ali v inozemstvu obseg ženskega samostojnega dela na tem polju, s prošnjo, da nas ne podcenjujete, temveč podpirate z nasveti, ki jih bomo radi upoštevale in se vam zanje tudi priporočile. Le tako boste dali veljavo samostojnemu ženskemu delu, ki mora biti nesebično, brez vsakega političnega značaja in namenjeno le blagru in dobrobitu zunanjega in notranjega gospodarstva in gospodinjstva na našem lepem kmečkem domu.

Pozivljam vas, zastopnice vseh ženskih društev, vse naše kmečke gospodinj. nadalje vse absolventke kmet. gospodinj. tečajev in šol, zlasti pa vas, moje tovarišice, kmet. gospodinj. učiteljice, lotite se začetnih priprav za to organizacijo, oglasite se z nasveti v „Kmetovalcu“, ki bo objavljaj potrebnosti vesti v posebnem koticu pod naslovom „Vestnik kmečkih gospodinj“.

Premrou Elizabeta,

voditeljica obl. kmet. gospodinj. tečajev.

Škropimo sadno drevje sedaj v jeseni!

Letošnje suho leto je bilo izredno ugodno za razvoj najrazličnejših sadnih škodljivcev. Že dolgo let nismo opazili toliko listnatih uši, zlasti na mladem drevju, potem krvavih uši na starejšem, kaparjev na češpljah in piškavcev itd. kakor letos. Predaleč bi nas vedlo, če bi tu naštevati vse bolezni in škodljivce, pa tudi to ni namen tega članka.

Naj bo že ta ali oni škodljivec, ki je nam letos napravil občutno škodo, ostane vendar najglavnejše samo to, **da jih zatiramo sedaj v jeseni**, odnosno pozimi. Zimsko zatiranje sadnih škodljivcev, mehničnim (drevje se očisti mahu in lišaja) in tehničnim (potom (da ga poškopimo z zatiralnimi sredstvi) je in ostane najglavnejše; to je pribito.

V naprednih državah škropijo dandanes vesplošno pozimi proti sadnim škodljivcem in boleznim; slediti jim moramo tudi mi. Prepričani in z dokazi oboroženi, toplo priporočamo vsledtega sadjarjem, da se splošno poprimejo predvsem uporabe **arborina** za škropljenje sadnega drevja. Boljšega sredstva pri nas v tem pogledu sedaj nimamo. Naj omenimo poskus škropljenja z arborinom kot primer, ki ga je izvedla I. H. iz Ptuja lansko leto: Škropila je štiri drevesca mašančkarjev, štiri pa je vzela kot primer nepoškropljene. Pridelala je pri škropljenem drevju 75% brezhibnega zdravega sadja, pri neškropljenem pa samo 17%. Vsakdo si lahko sam izračuni ali je škropljenje z arborinom uspešno ali ne, in ali se to izplača.

Torej, sedaj, ko drevje očistimo mahu in lišaja, ga obrežemo, deblo pobelimo z apnenim beležem, drevesom pognojimo, mlada drevesa namažemo z mastjo proti zajcem itd., poškopimo še potem krono z arborinom. Za **jablane in hruške je vzeti 8% raztopino** ($\frac{3}{4}$ kg arborina, zmešati v 9 litr. vode), za **češplje, črešnje itd. zadostuje 5%** ($\frac{1}{2}$ kg arborina na 10 litr. vode). Škropi naj se le ob lepem vremenu, ko ne zmrzuje, in sicer tako, da pada škropivo, kakor megla odzgoraj navzdol po vejah, potem pa tudi od strani toliko časa, dokler se ne pokažejo kapljice po njih.

Primerne drevesne škropilnice in natančno navodilo o uporabi arborina itd. se dobi pri Kmetijski družbi, odnosno njenih podružnicah. **Fr. Kafol.**

Jubilejna kmetijska razstava.

Razstava v paviljonu G.

V tem prostornem in dolgem paviljonu, ki stoji na desno od češkega paviljona, je bila razstava **sadjarstva, vrtnarstva, čebelarstva, mlekarnarstva, vinarstva, kmetijske industrije in domače obrti**. Opisati hočem le obseg teh oddelkov v glavnem, ker se imajo o podrobnostih priobčiti še nadaljnji članki. Takoj na tem mestu pa moram povedati, da so vsebovali ti oddelki poleg svojih proizvodov in pridelkov tudi strokovno-poučne predmete, ker jih ni bilo mogoče spraviti v paviljon K, kjer je bila kmetijsko-strokovna razstava.

Pri glavnem vhodu paviljona G je bila na levi strani razstava **kmetijske industrije**. Zastopane so bile mlinarska, oljna in pivovarska industrija s sledečimi razstavljalci: Knez Ivan in Kralj Ivan, Beričevo, Združene oljarne v Medvodah, Jugočeška, Kranj in pivovarna Union, Šiška. Na desni strani od vhoda je bila razstava **domače obrti**, ki jo je zbral ravnatelj g. Račič in je vsebovala izdelke pletarske šole v Radovljici, suho robo, lončarstvo, platno in

čipke. Tkanje platna so prav spretno kazala belokranjska dekleta na dveh ročnih statvah, izmed katerih je bila ena najnovejše sestave.

Proti sredi paviljona je bila v četverokotu **sadna razstava**, ki se je odlikovala bolj po svojih strokovno-poučnih predmetih kakor po sadju, ki v tem času ni še dosti zrelo. Močno je zanimala tudi zbirka priprav in ameriških zabojev, ki so nazorno kazali, kako je sadje pravilno sortirati, vlagati in razpošiljati. Veliko pozornost so obračali nase tudi šolski izdelki osnovne šole v Podbrezju, sadne kajbice in zaboji tvrdke Lenarčič na Verdu za razpošiljanje sadja, izdelki in posode tvrdke Fructus, sredstva za zatiranje škodljivcev tvrdke Chemo-techna, itd.

Prijetno je presenečila **zelenjadna razstava** po svoji lepi in sočni zelenjavi in po lepih svojih skupinah ob straneh in po sredi paviljona. Obiskovalci so se sploh čudili, da je bilo mogoče pri letošnji suši pridelati tako zelenjad. V zadnjih dneh se je izpremenil del te razstave v cvetlično razstavo, na kateri so prevladale v krasnih barvah različne dalije.

Vso to razstavo je spopolnjeval spredaj na prostem prirejen vrtiček, ki je nudil našim kmetijskim ženam in dekletom mnogo gradiva in pobude.

Naprej od zelenjadi je bila tudi v četverokotu prirejena **čebelarstva razstava**, ki je po svoji skrbni uredbi prekosila lansko in nudila mnogo pouka. Razstava, ki je štela 35 vnetih čebelarjev-razstavljalcev, je obsegala slovstvo, slike, modele, orodje, razne čebelarstva potrebščine in veliko raznovrstnega medu, ki se je odlikoval po svoji fini kakovosti.

Tik čebelarstva razstave je bil oddelek za **mlekarstvo**. Ob levi strani je bila razstava sira in masla, na desni pa razstava mlekarstva šole v Škofji Loki in Osrednjih mlekarov v Ljubljani. Razstave sira in masla se je udeležilo 16 tvrdk. Mlekarstva šola je razstavila različne učne pripomočke v slikah, pre-

Pred paviljoni E in F je bila postavljena goved montafonske pasme, ki je štela 57 glav. Pred paviljonom G so bile razvrščene ostale tri pasme, namreč murbodenska, simodolska in pincgavska, skupaj 44 glav. Manjkala je marijnodvorska pasma, ki spada tudi k domačegrudni govedu na Štajerskem.

Številčno je prevladovala enobarvna goved **montafonske** in **murbodenske** pasme, ki je štela **66 glav**, dočim je bilo lisaste **simodolske** in **pincgavske** govedu le **35 glav**.

Montafonske govedu so se poprijeli posebno veleposestniki po okrajih, kjer je enobarvna goved doma, ker jim daje domača govedu premalo koristi. Po plemenjakih se širi mešanokrvna govedu po okolici. V tem pogledu ima montafonska kri več prihodnosti kakor simodolska. Čistokrvna montafon-

Pod. 62. Pogled na vrtnarsko razstavo.

paratih, raznih pripravah in strojih ter drugih učnih potrebščinah. (Sliko prinesemo prihodnjič.) Osrednje mlekarne so razstavile svoje mlečne izdelke, različne stroje in mlekarstva priprave za opremo mlekarov.

Na drugem koncu paviljona je bila **vinska razstava**, ki je štela cele baterije lepo opremljenih steklenic, napolnjenih z najboljšimi vini dolenjskih in štajerskih goric. Kakor vedno, je imela tudi ta razstava veliko privlačno silo in je dosegla krasen uspeh. Na razstavi je bilo zastopanih 11 razstavljalcev iz ljubljanske oblasti in 120 iz mariborske oblasti.

Obširnejše poročilo sledi v prihodnjih številkah.

Razstava goveje živine.

V nedeljo, 9. septembra se je vršila ob lepem vremenu razstava goveje živine. Prirejena je bila v lopah pred glavnimi paviljoni E, F in G. Z ozirom na omejen prostor se je morala tudi vsa razstava omejiti na 100 glav živine.

ska govedu se je odlikovala po svojih skladnih životnih oblikah, zlasti pa po svojih močno razvitih vimenih in posamezne živali tudi po svoji izredno visoki mlečnosti. Najbolj so se odlikovale živali kontrolnega društva v Mariboru, zlasti dve kravi g. Jurkoviča v Radvanju, katerih ena je molzla lansko leto 6338 l, druga 4680 l. Odlično mlečnost so kazale tudi krave g. L. Souvana v Volčjem potoku, izmed katerih je molzla „Liliana“ 4922 l, „Verena“ pa 4560 l. Vse te živali so bile odlikovane z zlato kolajno in razentega še s I. in II. častnim darilom, ki ju je poklonil g. Rossmanit, priznan gospodarski veščak v Radvanju. Seveda je ta obilna mlečnost tudi plod dobrega krmljenja, na kar moramo naše živinorejce še posebej opozarjati, da si je vsem dobro znan pregovor, da krava pri gobcu molze, katerega se pa žal še vedno premalo držimo. Pri montafonski živini so se odlikovali zlasti tudi kmetijska šola na Grmu in živinorejsko nasemsko okrožje za Dolenjsko, ki sta prejela tudi zlato kolajno. Po svojih lepih in skladnih oblikah odlične živali smo šteli pa tudi pri drugih pasmah. Presojevalna komisija je

prisodila premije v kolajnah skupinam živali, v denarju posameznim živalim, in sicer takole:

1. Pri montafonski pasmi (57 glav):

Zlato kolajno: Kmetijska šola na Grmu (in diplomu), Nikola Jurkovič v Radvanju pri Mariboru (in I. častno darilo) in živinorejsko okrožje za Dolenjsko v Strugah.

Srebrno kolajno: L. Souvan v Volčjem potoku (in II. častno darilo), Fr. Urbanc v Čemšeniku, graščina Turjak, graščina Hausampaher, p. Hoče, Iv. Scherbaum, Brandhof.

Bronasto kolajno: Ant. Koritnik v Ljubljani, Andrej Pirnat v Dravljah, Fran Zupan v Marenbergu.

Priznanje: graščina Fužine pri Ljubljani.

Nagrade za bike: Križman Jos., Struge (700 Din), Babnik Janez, Bizovik (500 Din), Velkavrh Franc, Savlje (500 Din), Novak Jos., Dobropolje (500 Din), Kozina Ivan, Goričavas (500 Din), Lavrič Anton, Sodražica (350 Din), Hočevnar Lovro, Vel. Lašče (350 Din), Švigelj Fran, Brest (250 Din). Skupaj za 8 glav **3650 Din.**

Nagrade za krave: Hočevnar Ant., Zagorica (500 Din), Kovačič Jos., Žigmarca (500 Din), Cvar Ivan, Sodražica (500 Din), Žužek Jos., Vel. Lašče (500 Din), Hočevnar Lovro, Vel. Lašče (500 Din), Šeškar Ivan, Gradišče (350 Din), Hočevnar Franc, Struge (350 Din), Adamič Ant., Dobropolje (350 Din), Drobnič Jos., Dobropolje (350 Din), Kožar Jos., Dobropolje (350 Din), Samsa Ivan, Sodražica (350 Din), Tomšič Jos., Vel. Lašče (350 Din). Skupaj za 14 glav **5350 Din.**

2. Pri murbodenski pasmi (9 glav):

Priznanje: Kmetijska šola v Št. Jurju.

Nagrade za bika: Vodeb Ivan Št. Jurij (350 Din).

Nagrade za krave: Kačičnik Janez, Št. Jurij (350 Din), Kroflič Martin, Št. Jurij (200 Din), Malgaj

Ivan, Št. Jurij (200 Din), Čatar Karel, Vozorje (200 Din). Skupaj za 4 glave **950 Din.**

3. Pri simodolski pasmi (16 glav):

Zlata kolajna: Kobi Anton, Borovnica.

Bronasta kolajna: Umobolnica, Studenec.

Nagrade za bike: Kunstelj Alojz, Glince (700 Din), Lenarčič Ivan, Log (700 Din), Novak Franc, Plešivec (500 Din), Marinko Frančiška, Vnanje gorice (500 Din), Marinko Jera, Vnanje gorice (250 Din), Ovčak Ivan, Šmartno (250 Din), Rahne Val., Zalog (250 Din), Remškar Ivan, Brezovica (250 Din), Oražem Peter, Vnanje gorice (250 Din). Skupaj za 9 glav **3650 Din.**

Nagrade za krave: Trobec Jakob, Kozarje (350 Din), Berdnik, Podsmreka (350 Din), Pleško Ivan, Kozarje (350 Din). Skupaj za 3 glave **1050 Din.**

4. Pri pincgavski pasmi (19 glav):

Srebrna kolajna: Henrik Lazarini, Smlednik, Ivan Brodar, Hrastje.

Nagrade za bike: Keršič Janez, Vodice (700 Din), Žerjav Ivan, Kranjska gora (700 Din), Keršič Jak., Podbrezje (500 Din), Grašič Franc, Klanc (500 Din), Štravsgitl Liza, Kranjska gora (500 Din), Kavalar Ant., Rateče (500 Din), Kos Anton, Volko (250 Din), Sluga Jos., Grad, p. Cerklje (250 Din). Skupaj za 8 glav **3900 Din.**

Nagrade za krave: Banet Uršula, Rateče (350 Din), Brešar Franc, Cirčiče (200 Din), Kecelj Jak., Trzin (200 Din), Veršič Janez, Vodice (200 Din), Ložar Franc, Trzin (200 Din), Pirnat Anton, Homec (200 Din). Skupaj za 6 glav **1350 Din.**

Vsega skupaj se je razdelilo 4 zlate, 8 srebrnih in 3 bronaste kolajne, 3 priznanja in **20.250 Din** v denarju.

Mlečna kontrola v mariborski oblasti.

Oblastni odbor mariborske oblasti si z vsemi sredstvi prizadeva, da organizira rodovniška društva in uvaja mlečno kontrolo goveje živine. Namen tega dela je, vzgajati v teh rejskih središčih po obliki in notranjih vrtilinah prvovrstne plemenjake, da se tako čimprej osvobodimo monopola, ki ga ima v tem pogledu zaenkrat še inozemstvo.

Mlečna kontrola se je izvajala v letu 1927. pri treh organizacijah, in sicer pri živinorejskih odsekih v **Št. Juriju pri Celju** in v **Špitaliču** pri Konjicah ter pri živinorejski zadrugi v **Studenicah pri Poljčanah**. Uspeh v letu 1927. je bil sledeč:

1. Živinorejski odsek kmetijske podružnice Št. Jurij pri Celju, ki goji pomursko pasmo ima 36 kontroliranih krav. Najvišja mlečnost znaša 3.306 l; povprečna mlečnost pa 1.860 l.

2. Živinorejski odsek kmetijske podružnice Špitalič pri Konjicah, ki goji istotako pomursko pasmo, ima 39 kontroliranih krav. Najvišja mlečnost znaša 2.763 l; povprečna mlečnost pa 1.697 l.

3. Živinorejska zadruga Studenica pri Poljčanah, ki goji marjadvorsko pasmo, ima 32 kontroliranih krav. Najvišja mlečnost znaša 4327.5 l; povprečna mlečnost pa 1.927 litrov.

Podatke zbirajo mlečni kontrolorji omenjenih organizacij; nadkontrola pa vršijo živinorejski strokovnjaki oblastnega odbora.

Premovanje goveje živine prekmurske pasme na Ponikvi ob juž. žel.

Da se povzdigne živinoreja v občini Ponikve, so se organizirali vneti živinorejci v živinorejski odsek pri tamošnji kmetijski podružnici. Program živinorejskega odseka je odbiranje plemenskih živali, po lastnostih kakortudi po obliki. To važno organizacijo so takoj prvo leto izredno podprli: oblastni odbor mariborske oblasti s 5000 Din, okrajni zastop v Šmarju s 1600 Din in občina Ponikva s 500 Din. Naj bo dovoljeno izreči na tem mestu vsem najiskrenejšo zahvalo! — S skupnim zneskom 7100 Din je živinorejski odsek dne 29. avgusta t. l. priredil na domačem sejmišču razstavo rodovniške živine s premovanjem. Razstavljenih je bilo skupaj 60 glav, in sicer 8 bikov, 41 krav in 11 telic. Za najboljše živali od sledečih posestnikov so prejeli, in sicer:

Za bike: Štefan Golob v Ponikvi, za 28 točk 300 Din, Martin Zdolšek iz Okroga, za 27 točk 200 Din, Ivan Marguč iz Slatine, za 26 točk 150 Din, Alojzij Kokot iz Ponkvice, za 25 točk 100 Din.

Za krave po 28 točk so prejeli po 300 Din: Martin Zdolšek iz Okroga, Franc Gajšek iz Ponkvice in Anton Zdolšek iz Hotunja; za 27 točk po 200 Din: Zdolšek Martin iz Okroga, Gajšek Franc iz Ponkvice, Lorgar Karol iz Ponkvice, Žličar Franc iz Ponikve, Kociper Ivan iz Ponikve; za 26 točk po 150 Din: Zdolšek Ivan iz Ponikve, Zdolšek Anton iz Hotunja, Jevšinek Ivan iz Uniše, Novak Josip iz Uniše, Vrečko Antonija pri sv. Ožboldu in Podgoršek Marija iz Ponikve.

Za telice po 27 točk 200 Din: Martin Zdolšek iz Okroga; po 26 točk 150 Din: Žličar Franc iz Ponikve in Simon Debelak iz Okroga. — Odsek vrši tudi strogo **mlečno kontrolo**, kjer prav pridno sodelujejo zlasti mladi kmetje-živinorejci. Pri tem važnem poslovanju sta se posebno odlikovala gg. Štefan Gajšek iz Ponkvice in Josip Ipšek iz Zg. Selc, ki sta že to leto izvršila skupno nad 50 kontrol. Pričakovati je, da bodo ponkovški živinorejci, ne le v lepih oblikah, temveč tudi pri mlečnosti naše pomurske pasme lahko dosegli lepe letne uspehe.

Anton Zdolšek, t. č. predsednik.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na kmetijsko-gospodarska vprašanja odgovarja družba le svojim udom, ki so podpisani s polnim imenom. Za odgovor je priložiti 3 Din (v znakah) za stroške.

Vprašanje 51. Enkrat sem čital, da uniči predenico v detelji neko umetno gnojilo. **Katero umetno gnojilo se priporoča za uničenje deteljne predenice?** (I. H. v Gr.)

Odgovor: Proti predenici uporabljamo kajnit, in sicer na ta način, da ga potrosimo po napadenih mestih precej na gsto. Za 1 štirjaški meter je treba pol kilograma kajnita. Prav je, da rabimo v ta namen zmlat kajnit, kakor ga rabijo danes tudi za zatiranje njivske redkice. **V. Rohrman.**

Vprašanje 52. Imam bolj slabo letošnje deteljišče in mi želim pognjiti. **Katero umetno gnojilo mi priporočate za pognjitev slabega deteljišča?** (I. H. v Gr.)

Odgovor: Za jesensko gnojenje Vam priporočamo Tomasovo žlindro in kalijevo sol. Za 1 ha potrebujete 400 kg Tomasove žlindre in 200 kg kalijeve soli. **V. Rohrman.**

Vprašanje 53. Imam v Halozah vinograd in pričakujem letos precejšnji pridelek. Skrbim me pa samo to, ker moji mošči nimajo nikdar zadosti sladkosti, vključno temu, da vedno trgam najzadnji. Rad bi sladil mošte letos in jih stem izboljšal. **Ali je priporočljivo sladiti mošte in kako se to dela?** (F. B. v P.)

Odgovor: Takih vprašanj je letos od strani vinogradnikov vsepolno, ker se boje, da bo slabo vreme pokvarilo pridelek. Slajenje mošta, ki je pri nas dovoljeno, se mora vselej izvesti le na podlagi moštne analize. Dognati se mora predvsem z moštno tehtnico, koliko sladkorja mošt vsebuje. Za primer, da vsebuje komaj 12 do 13% sladkorja, potem je slajenje **nujno potrebno**. Če pa ima navaden mošt 15—16% sladkorja, je za naše razmere že dovolj sladek. Le mošte kvalitetnih sort (traminec, silvanec, šipon, burgundec itd.) kaže sladiti, če imajo nad 18% sladkorja. — Navadno nas pouči pa oblast, ki izdaja sladilno dovoljenje, koliko je sladiti. V obče pa ne smemo iti nad 4 kg sladkorja na 1 hl mošta; običajno zadostuje 2—3 kg. Z vsakim kg pridejanega sladkorja zvišamo za 0,6‰ alkohola. V te namene je najbolje, če se vzame navadno sipo, ki je cenejša od sladkorja v kockah. To obesimo v čisti košari z odmerjenim sladkorjem, tako da sega pod površino mošta. Če hočemo to pospešiti, pa vsujemo slakor v škaf ter ga zalijemo s 40 do 50° toplim moštom, ki ga potem lahko mešamo toliko časa, da se raztopi. Tako slajeni mošt vliemo med ostali pridelek. Skrbeti nam je tudi, da izpolnimo vse ostale pogoje kipeanja. **Fr. Kafol.**

Vprašanje 54. Želim pognjiti letos posejani triletni detelji in lucerni z rudninskim superfosfatom in kalijevo soljo. Morda je pa kako drugo gnojilo v to svrhu primernejše? **Kdaj in kako naj gnojim detelji in lucerni?** (L. H. v G.)

Odgovor: Za mlado deteljo in lucerno sta najprikladnejši gnojili Tomasova žlindra in kalijevo sol. Tomasova žlindra zaradi tega, ker vsebuje mnogo apna, ki ga ravno detelje zelo potrebujejo, pa tudi zato, ker traja učinek žlindre več let, medtem ko je superfosfat povečini že v enem letu izrabljen.

Kalijevo sol je potrebna detelji, da bolje uspeva, ko ima na razpolago fosforovo kislino v žlindri in si dušik priskrbi iz zraka. K detelji in lucerni je najbolje gnojiti s Tomasovo žlindro sedaj v jeseni ali pozimi, medtem ko je kalijevo sol potrositi spomladi. Tedaj je deteljišče tudi nekoliko prebranati.

Inž. Lah.

Vprašanje 55. Predenica se je prikazala v med letom zasejani detelji. **Kako uničim predenico v mladi detelji?** (L. H. v G.)

Odgovor: Predenica je prišla na njivo med deteljo z nečistim semenom. Če je ne boste takoj uničili, se Vam bo prihodnje leto tako razširila, da bo uničila vse deteljišče. Svetujemo Vam, da previdno pokosite vso deteljo, ki je napadena po predenici, jo spravite na kup, pustite, da se osuši in jo zažgete. Zemljišče, na katerem je rasla predenica, pa pokrijte s slamo in zažgite, da se na ta način uniči vse seme in vsi deli predenice, ki so na zemlji. To je najcenejši način uničevanja predenice na njivi. V bodoče pa skrbite, da posejete samo popolnoma čisto in od kontrolne postaje zajamčeno predenico prosto deteljno seme. **Inž. Lah.**

Vprašanje 56. V jeseni imam posaditi na svoji parceli, ki meri 1800 klafter (0,65 ha), seme domačega kostanja. **Kako globoko naj sadim in kakšna naj bo razdalja med vrstami in koliko vsaksebi posamezna zrna? Ali naj sadim na jesen ali na spomlad in ali naj sadim seme v ježicah ali brez njih? Kako naj sadim seme domačega kostanja?** (A. P. v M.)

Odgovor: Preden se odločite za sajenje kostanja na svojem zemljišču, priporočamo, da uvažujete sledeče: Kostanj zahteva globoko, rodovitno, rahlo, peščeno-ilovnato in dovolj vlažno zemljo ter podnebje, ki dopušča vsaj gojenje žlahtnega sadja; na plitvih ali mokrih tleh ne uspeva. Za ugoden razvoj zahteva zavetno lego, ker je občutljiv in rad pozebe. Ako zemljišče, ki ga nameravate zasaditi, nima teh pogojev, opustite rajše sajenje. Za sajenje kostanja je najbolj ugodna spomlad, ko več ne zmrzuje, torej za Vaš okoliš najbrže ne pred drugo polovico meseca aprila. Zato Vam priporočamo, da nabrano seme (v ježicah ali brez njih) spravite čez zimo. Natresite ga, pomešanega s peskom (do 15 cm na debelo) na kakem pripravnem prostoru (lahko kar na prostem) ter ga pokrijte z listjem ali s slamo. Ob večjem mrazu pokrijte močnejše, da seme ne zmrzne, proti pomladi pa polagoma odstranjajte to odejo, da se seme ne segreje in prehitro ne skali. — **Sadite le izbrana debela zrna in pazite, da miši ne pridejo do njega.** Preden pričnete s sajenjem, prostor, ki ga nameravate zasaditi, temeljito osnažite, t. j. odstranite s štiri vred vsako drugo vrsto drevja in tudi pozneje ne pustite, da se s kakim drugim drevjem ali grmovjem poraste. Ta vrsta drevja je namreč proti obsenčenju po drugih rastlinah občutljiva in boste imeli le dober uspeh, ako poskrbite, da ostane nasad čist, t. j. nemešan s katerokoli drugo vrsto drevja. Ako bi spomladi spravljeno seme skalilo, se stem ni pokvarilo, nasprotno, tako (stratificirano) seme le kaže, da je bilo res dobro in ga je treba le zelo previdno saditi, da se mu pri sajenju nežna koreninica ne odlomi. — Seje se lahko: a) ali pod motiko, 8 cm (4 prste) globoko in 15 m vsaksebi v vrste, oddaljene 1,25 m ena od druge, ali pa b) — ako je to mogoče — v brazde, ki jih potegneta s plugom 1,25 m vsaksebi, nakar zemljo z motiko prekoplite in zrna 8 cm globoko in 15 cm vsaksebi posadite. Ako bi prihodnjo spomlad nastale večje praznine, izpopolnite jih s sajenjem pod motiko. **Inž. Tavčar.**

Vprašanje 57. **Ali moremo semena gozdnih dreves hraniti v pločevinastih posodah, ki se dobro zatvorijo? Taka shramba bi bila vsekakor varna pred mišmi in podganami, bojimo se le, da bi tako ravnanje škodovalo kakovosti semena.** (U. V. v M.)

Odgovor: Iz Vašega vprašanja ni jasno, kakšne vrste je seme, ki ga hočete spraviti na varnem prostoru. Domnevamo,

da gre za seme gladkega bora (*Pinus strobus*), ki ga na svojem posestvu pridelujete v večjih množinah. Tega semena vam ne priporočamo shranjevati v popolnoma zaprtih pločevinastih posodah, pač pa v posodah, ki so na zunanji strani s pločevino obite in na mnogih mestih preluknjane. Te posode spravite v prostorih, kjer ni presuho in ne zmrzuje. Seme od časa do časa **temeljito premešajte, da se ne segreje**. Ako gre za seme kostanja, bukve (žir) ali hrasta (želod), uvažujte zmiselno naš odgovor na 56. vprašanje. **Inž. Tavčar.**

Vprašanje 58. Nameravam posejati jelke sedaj, ko sem posekal gozd, ker pri nas bolje uspevajo nego smreke. Rad bi si sam napravil seme, vendar ne vem, kako naj to storim. **Kdaj je najbolje nabirati gozdno seme, kako ga je dobiti najlažje iz storžev in kdaj ga je sejati?** (I. H. v S.)

Odgovor: Seme jelke zori meseca oktobra. Ko je seme zrelo, odpadejo luske storžev in ž njim vred tudi seme. **Zato je treba storže potrgati z dreves preden razpadejo.** Opazujte, kdaj začne prvo seme odletavati in natrgajte si primerno množino storžev od **lepih, zdravih, rastihih dreves**. Dobro je pogrniti pod drevesa plahte, ker se storži, in sicer ravno najbolj zreli, ki imajo najboljše seme, radi pod roko nabirača razsujejo in se seme z luskami vred raztrese po tleh. Storži, ki se ne dajo z roko radi zmeti, nimajo še popolnoma zrelega semena. Zdrobljene storže očistite od lusk z vejanjem (kakor žito). 1 hl (dobri trije merniki) da približno 2 kg semena (s perutkami vred). Na 1 kg semena gre približno 22.000 zrn. **Seme ostane največ 1/2 leta kalivo in se ga mora zaraditega še na jesen posejati.** Setev v drevesnicah se ne obnese, ker mlade jelkove rastline na prostem rade pozebejo. **Najbolje se obnese setev v gozdu samem.** Seje se pod krošnjami starejših dreves katerekoli vrste, v sili tudi pod mlajšim drevjem in redkim grmovjem, da, celo v kotanjah za štore. Ker najbrže gozda itak niste tako na čisto posekali, da bi tam ne raslo vsaj še nekaj pohabljenega podrastka posekanih dreves in tudi razno grmičevje, boste našli dovolj prostorov, kjer bodo imele mlade rastline vsaj v prvi mladosti toliko zaščite, kolikor je potrebujejo, da ne pozebejo ali jih suša ne uniči. — Preden pričnete s sejanjem, odstranite na prostorih, kjer nameravate sejati, listje, mah in drugo do rodovitne prsti, in — če ne sejete za štore — napravite male plošnate kupce (40 cm v premeru). Na te kupce posejte po 10 semenskih zrn. Te prostore od časa do časa, zlasti spomladi pregledite in odstranite — najbolje z roko — listje, travo in drugo, kar bi utegnilo mlade rastline zadušiti. — Ako imate v bližnjih gozdih preveč jelovega podrastka, lahko tudi z lopato dvignete posamezne male jelkove rastline (do 20 cm visoke) s prstjo vred ter jih na prazninah posadite. **Inž. Tavčar.**

GOSPODARSKE STVARI.

Zastoj v hmeljski kupčiji. Iz inozemskih, kakortudi iz domačih tržišč se poroča o zastoju v hmeljski kupčiji. Mnogi se že boje, da jim hmelj obleži, ali da pade kakor lani. Temu more odpomoči le boljša trgovska organizacija, ki pa je pri nas razmeroma še zelo zaostala. — Laní so mnogi poslali svoj pridelek nürnbergskim in žateškim komisijonarjem, kjer je bil deloma tudi dobro prodan, deloma pa je obležal, ker ga je bilo preveč nakopičenega na enem mestu. — Z veseljem opažamo, da se dirigira zadnja leta vedno več hmelja v Francijo in v Belgijo, kjer so preje kupovali naš hmelj v Nürnbergu in Žatecu. Največ blaga gre v Strasbourg, kjer deluje naš rojak, g. Janko Lavrič, kot ravnatelj tamkajšnje hmeljske komisijske družbe J. Lavrič & Cie. Pozdravljati je, da se tako polagoma razvijajo direktne zveze z vsem inozemstvom in da se ustvarja protiutež proti monopolnemu stališču Nürnberga in Žateca.

Jesenska prireditve zagrebškega Velesajma od 18. do 21. oktobra 1928. V tem času se bo vršila v večjem obsegu jesenska razstava raznih pridelkov, kakor grozdja, sadja, zelenjave, cvetlic itd. Nudila se bo tudi lepa prilika za pokušino vin iz raznih krajev. Poskrbljeno je tudi za zabave in razne druge prireditve in dovoljena je polovična vožnja na železnicah in parobrodih.

Vinogradnikom se priporoča, da z letošnjo trgatvijo, če bo vreme to dopuščalo, odlagajo do konca oktobra, nikakor pa naj ne trgajo pred 15. oktobrom. Gnilo grozdje naj se odbira poprej, z zdravim grozdem naj se čaka in izrabi jesensko solnce. En dan lepega vremena izboljša vinski pridelek za 1/4% in več, ako je trta zdrava. Na ta način je mogoče znižati potrebo slajenja mošta na minimum, ali pa v slučaju trajno lepega vremena slajenje sploh ne bo potrebno. — Važna je prepoved rezanja mošta šmarnice itd. z vinskim moštom in slajenje takih mešanic. Ta prepoved je bila potrebna, ker se je ugotovilo, da gre mnogo vina samorodnih trt tem potom kot pristno vino v konsum. Vinogradnikom kakortudi vinskim trgovcem se v interesu dviga vinskega konsuma in vinske trgovine in izvoza naših vin v inozemstvo toplo priporoča, da upoštevajo vsebino navedenega razglašila in se po njej ravnavajo.

Razglas glede izboljšanja vinskega pridelka leta 1928. — Vsled hladne spomladi, vsled hladne in deževne jeseni, deloma pa tudi vsled toče je letos vinska trta v razvoju zaostala. Lepi jesenski dnevi sicer pospešujejo zorenje grozdja, toda z ozirom na bližajočo se trgatve je le malo upanja na kvalitativno dobro trgatve. — Da se omogoči vinogradnikom izboljšanje za potrošnje in trgovino najspodobnejšega letošnjega vinskega pridelka in stem v zvezi dosega boljših cen za vinski mošt in vino, dovoljujem vinogradnikom mariborske oblasti na temelju § 5. zakona o prometu z vinom, vinskim moštom in brozgo z dne 12. IV. 1907., drž. zak. št. 210., obče izboljšanje vinskega mošta z zmerno uporabo sladkorja. Sladiti se sme v zmyslu člena II. min. odredbe z dne 18. III. 1914., št. 12.264., le vinski mošt od začetka trgatve do 15. novembra 1928. v kraju pridelovanja oziroma v njega neposredni bližini. Za izboljšanje vinskega mošta se sme uporabiti samo čisti konsumni sladkor v kristalih ali kockah, raztopljen v moštu samem, ne pa v vodi. Uporaba vsakega drugega sladkorja je v zmyslu zakona zabranjena. Sladkorja se sme dodati moštu le toliko, da se doseže koncentracija mošta srednjih vinskih let. Sladijo naj se torej le mošti navadnega namiznega vina izpod 14% sladkorja in mošti boljših kvalitativnih vin izpod 17% sladkorja. Največ se sme dodati do 4 kg sladkorja na 100 l mošta. — Vsled splošne dovolitve zboljšanja mošta vinogradnikom, odpadejo tozadevne prošnje za dovoljenje slajenja in nanašanja o izvršenem slajenju. — Ako nameravajo izboljšati mošt vinski trgovci, morajo imeti za to dovoljenje v zmyslu vinskega zakona od pristojne oblasti in jim je postopati v zmyslu odredbe z dne 18. III. 1914., št. 12.264. — Vina samorodnih trt (šmarnice itd.) ni smatrati kot vina v zmyslu vinskega zakona, zato je rezanje mošta šmarnice itd. z vinskim moštom in zboljšanje takih mešanic v zmyslu tega razglašila strogo zabranjeno. Proti kršiteljem te zabrane se bo postopalo po zakonu. — Veliki župan: Dr. Schaubach, l. r.

KMETIJSKE NOVICE.

Kinopredstava, ki se je vršila pri kmetijski podružnici v Slov. Bistrici meseca maja o umetnih gnojilih, je imela svoj uspeh. Rodila je misel po ustanovitvi skladišča za umetna gnojila. Kmetovalci so ponovno izrazili željo, naj se taka zaloga ustvari. Da se željam udov čimprej ugodi, je šel odbor takoj na delo. Mestna občina nam je dala na razpolago majhen prostor, ki bo za prvo silo odgovarjal potrebam. Dosedaj smo

vskladiščili apneni dušik, nitrofoskal, 40% kalijevo sol in nekaj kajnita. Pričakujemo še Tomasovo žindro, dalje arborin, tobačni izvleček itd. Nadrobne cene so v „Kmetovalcu“ označene. Začetek je storjen, na članih pa je, da se bo začeto delo uspešno nadaljevalo. — Nadalje ima podružnica za ude na razpolago proti malenkostni odškodnini dve travniški brani, Sackov obračalni plug in sadno škropilnico. — Podružnica bo tekom zime priredila predavanje o uporabi umetnih gnojil. Predaval bo strokovnjak Kmetijske družbe iz Ljubljane. Članstvo bo pravočasno obveščeno.

URADNE VESTI.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

- Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil.
- Slučajnosti.

Opomba. Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. i. vsaj 10 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora), pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijski družbi, kajti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Glaboko, v nedeljo, 4. novembra 1928. ob dveh popoldne v šoli; **Ljubljana,** v soboto, 3. novembra 1928. ob osmih zvečer v dvorani Kmetijske družbe za Slovenijo, Turjaški trg št. 3/I.; **Mengeš,** v nedeljo, 11. novembra 1928. ob treh popoldne v prostorih g. Franca Kralja v Mengšu; **Sv. Ana v Slovenskih goricah,** na praznik, 1. novembra 1928. po rani službi božji v „Društvenem domu“; **Št. Vid nad Ljubljano,** v ne-

deljo, 4. novembra 1928. ob osmih zjutraj pri Žibertu na Trati; **Vihnika,** v nedeljo, 11. novembra 1928. ob osmih zjutraj v gostilni g. Turšiča (prej Kos).

Tržne cene.

Cene so v dinarjih.		Ljubljana		Maribor	
Cene so v žitih in drugi prilici	pšenica	1 q	300.— do —.—	300.— do —.—	—.— do —.—
	rž	1 q	300.— do 325.—	350.— do —.—	—.— do —.—
	ječmen	1 q	300.— do 315.—	300.— do —.—	—.— do —.—
	oves	1 q	280.— do 315.—	300.— do —.—	—.— do —.—
	proso	1 q	300.— do —.—	350.— do —.—	—.— do —.—
	koruza (nova, sušena)	1 q	325.— do 330.—	350.— do —.—	—.— do —.—
	ajda	1 q	290.— do 300.—	300.— do 300.—	300.— do 300.—
	fižol, ribničan	1 q	—.— do —.—	600.— do 700.—	—.— do —.—
	fižol, prepelničar	1 q	—.— do —.—	—.— do —.—	—.— do —.—
	krompir	1 q	150.— do 200.—	125.— do 200.—	—.— do —.—
Seno in slama	sladko seno	1 p	130.— do —.—	100.— do 170.—	—.— do —.—
	kislo seno	1 p	75.— do 100.—	—.— do —.—	—.— do —.—
	slama	1 p	60.— do 60.—	55.— do 70.—	—.— do —.—
Goveja živina	Voll I.	žive teže 1 kg	8.50 do —.—	8.— do 8.50	—.— do —.—
	II.	1 kg	7.50 do —.—	7.25 do 7.75	—.— do —.—
	III.	1 kg	6.— do —.—	6.— do 6.75	—.— do —.—
	Krave, klobasarice	1 kg	3.— do 4.—	4.25 do 5.—	—.— do —.—
Oveja živina	Teleta	žive teže 1 kg	10.— do 12.—	—.— do —.—	—.— do —.—
	(Prigon v Ljublj. 105, v Marib. 405 glav.)				
Prasiči	6-8 tednov stari	komad	200.— do 300.—	225.— do 250.—	—.— do —.—
	3-4 mesece stari	1 kg	—.— do —.—	360.— do 450.—	—.— do —.—
	5-7 mesecev stari	1 kg	—.— do —.—	480.— do 500.—	—.— do —.—
	debel	žive teže 1 kg	—.— do —.—	10.— do 12.50	—.— do —.—
	debel	mrtno 1 kg	—.— do —.—	16.— do 18.—	—.— do —.—
Mleko, maslo, smetana, sir, jajca	piščanec	komad	10.— do 15.—	15.50 do 20.—	—.— do —.—
	kokoš	komad	28.— do 30.—	35.— do 40.—	—.— do —.—
	mleko	1 lit.	2.50 do 3.—	2.50 do 3.—	—.— do —.—
	smetana	1 kg	—.— do —.—	10.— do 14.—	—.— do —.—
	česno maslo	1 kg	45.— do 50.—	50.— do 60.—	—.— do —.—
	surovo maslo	1 kg	—.— do 40.—	—.— do 40.—	—.— do —.—
	bohinjaški sir	1 kg	28.— do 32.—	—.— do —.—	—.— do —.—
	sirček	1 kg	10.— do —.—	8.— do 10.—	—.— do —.—
	jajca	komad	1.25 do 1.75	1.25 do 1.75	—.— do —.—
	trda drva	1 m ³	160.— do —.—	140.— do 150.—	—.— do —.—
mehka drva	1 m ³	60.— do 75.—	105.— do 120.—	—.— do —.—	

Za uredništvo odgovoren: Viljem Rohrman. — Tisk J. Blasnikova nasl. v Ljubljani. — Za tiskarno odgovoren Mih. Rožanec.

V zalogi imamo naslednje stroje svetovnoznanih tvornic kmetijskih strojev Hofherr - Schrantz - Clayton - Shuttleworth za katere je v Sloveniji Kmetijska družba prevzela vodstvo poslov.

Univerzalni jekleni plugi:

UP5 — z samovodnim črtalom, plužno s premično osjo, z rezervnim jeklenim lemežem, za globočino 16 cm; teža 71 kg Din 825.—.

UP6 — isto, za globočino 16 cm; teža 74 kg, Din 870.—.

UP7 — isto kot pri UP6, za globočino 18 cm; teža 82 kg Din 960.—.

UPS — isto, lahek, za globočino 13—16 cm; teža 62.5 kg, Din 640.—.

UPG — isto, Din 650.—.

UPR — isto, Din 650.—.

D6MN — isto, za globočino 13—16 cm; teža 69 kg, Din 910.—.

Brane:

MES5 — železne, njivske, dvodelne, Din 735.—.

MES6 — železne, njivske, tridelne, Din 1100.—.

MES7 — težke, tridelne, Din 1165.—.

Št. 19. — 65 kg, železne, njivske, tridelne, Din 695.—.

F1 — verižne, travniške, 198 cm široke, teža 95 kg, Din 1595.—.

Planeti:

Št. 8 kot okopalnik osipalnik in kultivator, globočina izpremenljiva, teža okoli 40 kg, Din 820.—.

Št. 18 — ročni, Din 170.—.

Slamorenice:

Št. 74 — z ustjem 11", s klinjami na zamašnjaku, Din 3260.—.

Št. 72 — ustjem 8", s klinjami na zamašnjaku, Din 2250.—.

JEK — s klinjami na bobnu, Din 1240.—.

JE — s klinjami na bobnu, Din 1385.—.

CEJ za pogon z motorjem ali vitlom, Din 4440.—.

Reporeznice:

C — z 4 vrstami nožev na vrtni plošči, Din 615.—.

DF z noži na bobnu, Din 815.—.

Robkači:

RR — za ročni pogon, izdelana na dan 40—50 hl, Din 1175.—.

RRN — za ročni pogon, izdelana na dan 40—50 hl, Din 1255.—.

Stroj za napravo zdroba:

St. 3 — z obojestransko narebrenimi mlv. ploščami, debelost zdroba se da uravnati, Din 585.—.

St. 5. — z dvema narebrenima jeklenima valjčkoma, debelost zdroba se da uravnati, Din 1925.—.

HS1 za pogon z motorjem po Din 2200.—.

HS2 za pogon z motorjem po Din 3300.—.

Mlatilnice:

ročne, za vitelj, motorne, parne, po velikosti. Na željo pošljemo ponudbe.

Zitočistilniki:

Št. 8 — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešeti, Din 2650.—.

Št. 7. — s pripravo za izločanje sneti, z 11 rešeti, Din 3700.—.

Vitlji (gepelni):

G — za 2 konja, Din 7790.—.

Z — za 1 konja, Din 4950.—.

Posnemalniki:

„Olympic“ P1 za 80 l na uro, Din 1270.—.

„Olympic“ P2 za 120 l na uro, Din 1640.—.

Pinje:

„Olympic“ št. 1, za 5 l, Din 620.—.

„Olympic“ št. 2, za 10 l, Din 750.—.

„Olympic“ št. 3, za 15 l, Din 1225.—.

Grozni mlin:

Št. 1. z zamaškom in mešalom po Din 1300

Št. 2. z zamaškom in mešalom po Din 1400.

Trijerji:

Razr. I, znamka 1 c po Din 1700.

Razr. I, znamka 1 a po Din 2250.

Razr. II, znamka 1 a po Din 2500.

Razr. II, znamka 1 po Din 3050.

Razr. II, znamka 2 po Din 3550.

Razr. V, znamka 2 po Din 5000.

Sackov obračalni plug NW7 po Din 970.—,
 Sackov obračalni plug (glava) HAW7 po Din 520.—,
 Sackov podzemni plug (glava) XII po Din 400.—; glava
 XV z noži po Din 400.—,
 Sackov okopalnik (glava) H4 po Din 315.—,
 Sackov kultivator FZBVR s 7 peresnimi noži po Din
 1780.—; z 9 peresnimi noži po Din 1890.—,
 Glave URB4 za lesene pluge po Din 175.—.

Brane.

Sackova 3 delna njivska brana po Din 1600.—,
 Sackova 3 delna njivska brana GE3 s premakljivimi vr-
 stami po Din 1150.—,
 Travnški skarifikator na visokih kolesih Darius 14 (s
 14 premikalnimi travn. noži) po Din 2100 za komad.
 Skarifikator Ara 16 za globoke brazde, kompletan po
 Din 1280 za komad.
 Travnške brane z zvezdnatimi členki AIII po Din 900.—,
 BIII po Din 1050.—, BIV po Din 1220.—,
 Trijerji (originalni Heidovi) razr. II/2 po Din 3200.
 Trijer „Feniks“ po Din 3500.— komad.

Slamoreznice z ustjem 8 col, s sklopko, znamka IV8
 po Din 1970.—,
 Slamoreznice z ustjem 10 col, brez sklopke, znamka
 IS10 po Din 2090.—,
 Slamoreznice z ustjem 10 col s sklopko, znamka IVS10
 po Din 2130.—,
 Slamoreznice z ustjem 12 col, brez sklopke, znamka
 VFS12 po Din 2350.—,
 Slamoreznice z ustjem 12 col, s sklopko, znamka IVFS12
 po Din 2450.—,
 Slamoreznice z ustjem 12 col, s sklopko, znamka IVFSA12
 po Din 2900.—,
 Izmenjalni cilindri za ječmen in oves (za Heidov trijer
 št. II/1a) po Din 1700; za III po Din 1950.
 Žitočistilniki z 8 siti, češki proizvod št. 4 po Din 1950.—,
 št. 4b po Din 2050.— za komad.
 Žitočistilniki z 8 siti po Din 1350.—,
 Robkalni stroj za koruzo EMR po Din 950.—,
 Stroj za suho kvašenje žita Ideal po Din 950 komad.
 Bencin - motor Lorenz 3HP po Din 11.500.—, 4HP po
 Din 15.500.—.

Vnetje sravnice.

„Bissulin“ je učinkoval pri več kot 1000 živalih.
 Tierarzt D., Deutsche Tierärztl. Woch. 1911, Nr. 11.
 „Bissulin“ je v prvi vrsti sredstvo, ki obvaruje ži-
 vali nalezljivega sravnicega vnetja. Tierarzt Dr. D., München.
 T. Woch. 1928, Nr. 4.
 „Bissulin“ se izdaja le na živinozdravniško odredbo.
 Brošure o bolezni razpošilja brezplačno H. Tromms-
 dorff Chem. Fabrik Aachen. Zastopnik: „Lykos“ Mr. K.
 Vouk, Zagreb, Jurjevska ulica 8.

Telefon šte. 6. Poštni ček 20.533.

Ustanovljena leta 1889.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

(Gradska štedionica)

LJUBLJANA
 PREŠERNOVA ULICA

Stanje vlože-
 nega denarja
 nad 800 milio-
 nov dinarjev.

Stanje vlože-
 nega denarja
 nad 1200 mili-
 onov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in
 sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za
 vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče
 obresti. Jamstvo za vse vloge in obresti tudi tekočega računa je večje
 kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega pre-
 moženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo.
 Vprav radi tega nalagajo sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi
 cerkveni in občine občinski denar. Naši roljaki v Ameriki nalagajo
 svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.
 Hranilnica daje posojila po nizki obrestni meri na posestva in menice.

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače ži-
 vine je brezdvomno

„MASTIN“

ki pospešuje rast odebeltov in omastitev
 domače, posebno klavne živine.
 Jasen dokaz neprecenljive vrednosti „MA-
 STINA“ so brezštevila zahvalna pisma.
 Cena: 5 škat. 46 Din, 10 škat. 80 Din.

Lekarna TRNKOCZY
 Ljubljana, Mestni trg 4

(Zraven Rotovža.)

ZIVINOREJCI!

Uporabljajte za razkuževanje
 hlevov, orodja in živine

SANEOLIN

za desinfekcijo rok pa

SANITOL.

Sredstva dobite v vsaki lekarni in
 drogeriji odnosno pri proizvajalcu:

CHEMOTECNA

družba z o. z.

LJUBLJANA, MESTNI TRG 10

KNJIGOTISK LITOGRAFIJA OFFSETTISK KARTONAŽA

VSA TISKARSKA IN LITOGRAFIČNA
 DELA V ENI ALI VEC BARVAH: VIZIT-
 NICE, KUVERTE, CENIKE, RACUNE,
 PLAKATE, TABELE, KNJIGE, SLIKE,
 AKCIJE, ZADRUŽNE TISKOVINE ITD.
KONKURENČNE CENE!

J. BLASNIKA NASL.
 LJUBLJANA, BREG 10-12.

Gospodarji! Gnojite z APNENIM DUŠIKOM

najfinejšim, najuspešnejšim in učinkovitim dušičnim gnojilom! Kdor gnoji
 z apnenim dušikom, gnoji istočasno z dušikom in apnom. — Informacije
 o upotrebi in množini, rentabilnosti kakor tudi o nabavnih pogojih, cenah,
 skladiščih in uspehah apnenega dušika daje

TVORNICA ZA DUŠIK d. d. RUSE v Rušah pri Mariboru.

Ta tvornica proizvaja iztotako mešano umetno gnojilo „NITRO-
 FOSKAL-RUSE“ katero sestoji iz apnenega dušika superfosfata in
 kalijeve soli. Kdor z Nitrofoskalom gnoji, gnoji istočasno z dušikom fos-
 forom, kalijem in apnom, ter si prihrani večkratno trženje umetnih gnojil!

Mala naznanila.

Le proti predplačilu, do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda po 1 Din.

Vsaakega 10. in 25. v mesecu se zaključijo sprejemanje oglasov za prihodnje število.

Upravništvo ne prevzame posredovanja.

Diplome za člane

Kmetijske družbe za Slovenijo v velikosti 63/47 cm se izdajajo članom po 15 Din, le proti predplačilu. (Da bo besedilo pravilno tiskano, je natančni natančen naslov in pristopno leto.) 140

Sode

vseh velikosti ima vedno na zalogi Fran Replič, sodarsko podjetje, Ljubljana-Trnovo. Popravila se izvršujejo točno! Cene konkurenčno nizke! 198

Sadna drevesa

za jesensko saditev, jablane, hruške, češnje, češnje, orehi, visokodebelne in prtilične od najboljših vrst, in več sto divjih kostanjev, ima na prodaj Jakob Pintar, Sv. Tomaž, pošta Bukovica nad Škofjo Loko. (Cena po dogovoru, pismeno ali ustmeno.) 224

Zelje

lepe glave za izvoz, kupim več vagonov. Dobava sukcesivno tekom jeseni. Ponudbe franko vagon nakladne postaje na: Upravo „Kmetovalca“ pod: „Zelje-Bosna“ št. 219. 219

Posestvo v Bosni,

98 hektarjev, malo brdovito, izvrstna zemlja, prikladno za vse kulture, osobito za sadjarstvo, vinogradništvo in živinorejo, 4 km od postaje se proda po 1000 Din hektar. Naslov: Nazir Bahijarevič, Banjaluka (Bosna). 228

Dva skoraj nova

železna svinjaka

se proda za eno tretjino nabavne cene v Ljubljani, Rožna dolina, cesta V./24. 216

Knjigo „Sadjarstvo“

drugo razširjeno in spopolnjeno izdajo, spisal Franjo Kafol, priporočamo vsem sadjarjem, da si jo takoj naročijo pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Turjašk trg 3. Cena 10 Din. (Denar se lahko priloži pismu.) 249

Hruškove divjake

in lepo jabolčno drevje, priznanih gorenskih vrst, ima na prodaj: Drevesnica Iskra v Hlebacah, pošta Lesce. 230

Absolvent

vrtnarske šole, 23 let star, s primerno prakso išče službe pri vrtnarskem ali sličnem podjetju. Naslov: Viljem Sečnik, Sv. Jošt nad Vrhniko. 236

Kupim 2000 mecesnovih sadik.

Kdor jih ima, naj jih ponudi na naslov: Janez Ježek, Poljane št. 3 pošta: St. Vid nad Ljubljano. 235

Naprodaj so:

4 modeli za cementne cevi, premer 15, 20, 25, 30 cm in 2 stroja za cementno opeko delati, po zelo ugodni ceni: Gregor Koželj, Mokronog. 234

Vinogradniki!

Takoj naročite Gombačovo knjigo „Umno kletarstvo“, ki je izborna pomoč vsakemu vinogradniku in vinskemu trgovcu. Naroča se pri: Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. Cena Din 20.— (s poštnino 21 Din). 233

Nadhlapec (šafar)

kateri popolnoma pozna kmetovanje in je varen nadzirati kočijaže, energičen in pošten se sprejme z 1. novembrom t. l. Ponudbe z navedbo dosedanjih služb na Graščino Boštanj, pošta: Boštanj ob Savi. 232

Drevesnica Herberstein v Velenju

nudi za jesensko in spomladno sajenje, prvovrstno sadno drevje v vseh priporočljivih sortah, po dnevni ceni. Sadjarske in kmetijske podružnice znaten popust. 231

I. JAX & SIN
Ljubljana,
Gospodarska c. 2
priporoča bogato zalogo. Pisalni str. Adler in šivalni za rodbino in obrt.
Vozna kolesa Styria Dürkoop, Orožni kolo (Waffenrad). Ceniki zastoj in franko.

„ROVINA“

D. D.

MARIBOR

izdeluje

PERONOSPORA

BRIZGALKE

vseh priznanih sistemov. 12

Knjižico „Določanje žive t. že pri govedu brez tehtnice“ v slovenskem, srbohrvaškem, nemškem, italijanskem in madžarskem jeziku pripravljamo vsem kmetovalcem. Naroča se pri Kmetijski družbi v Ljubljani. Cena 10 Din v predplačilu. (Denar se lahko priloži pismu).

Krasno tele, bikec-simodolec

od prav dobre mlekarice, je za pleme na prodaj pri Franc Vrtačniku, Vič 44 pri Ljubljani. 227

Prodam

3 lepe breje telice, od teh ena čista simodolka, dve mešani simodolki, po Din 10 za kg žive teže. 25 kom. 80—100 cm visokih drevesc Thuja occidentalis, lep nagrobni okrasek a Din 20 komad. 20 kom. 70—80 cm visokih dreves Thuopsis dolobnata a Din 20 komad. 100 kom. grmičevja Ivanovo grozdiče (Ribiz) a Din 2 za komad. Josip Lenarčič, Verd, pošta Vrhnika. 237

Najboljše in preizkušene vrste

sadnega drevja

priznane in priporočene od vseh strokovnjakov. 3—4 letne, pravilno vzgojene in cepljene trte se dobe na vinarški in sadjarski šoli Franje Milarič, Hrastovsko, pošta Ludbreg pri Zagrebu. (Oblastveno dovoljeno po kr. min. poljoprivede br. 488/V.) Ceniki na zahtevo brezplačno. 238

Izšla je

Blasnikova

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1929,

ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil že od naših pradedov najbolj vpoštevan in je še danes najbolj obražtan.

Letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini in slikah.

„VELIKA PRATIKA“ je najboljši in najcenejši družinski koledar.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 D. Kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri:

J. Blasnika naslednikih
tiskarna in litografski zavod
LJUBLJANA, BREG STEV. 12

Kmetovalci, gnojite Vaša polja s

40% kalijevo soljo.

Potrebno je letno na oral:

Za žita	60—120 kg
deteljo, travnike in pašnike	100—150 kg
okopavine, koruzo in trto	120—200 kg
hmelj	180—200 kg

Samo s pomočjo 40% kalijeve soli dosežete največje pridelke. Agrikulturno kemični urad nemškega Kali syndikat-a v Zagrebu Račkoga ulica br. 2/III Vam da vedno brezplačno vsa potrebna pojasnila in brošure vseh vrst umetnih gnojil. — Nabavi naj se 40% Kalijeve sol pri KMETIJSKI DRUŽBI V LJUBLJANI, ali pri njenih podružnicah.

KMETOVOALEC.

**Glasiło Kmetijske družbe
za Slovenijo.**

Inserati se računajo po naslednjih cenah:

1/4 stran	Din 2400.—	1/8 strani	Din 400.—
1/2 strani	Din 1200.—	1/16 strani	Din 300.—
3/4 strani	Din 800.—	1/32 strani	Din 200.—
1 strani	Din 600.—	1/64 strani	Din 100.—

Priloga listu stane Din 1500.—, — Mala naznanila do 20 besed stane Din 20.—, vsaka nadaljna beseda 1 Din.

Kmetovalci — udje Kmetijske družbe

Naročajte vse kmetijske potrebščine edino-le pri svoji strokovni organizaciji t. j. pri Kmetijski družbi za Slovenijo; edino-le ona Vam more dati vsa potrebna jamstva glede izvirnosti in dobre kakovosti umetnih gnojil, krmil, semen in strojev. Bodite previdni pri nakupovanju potrebščin, ne nasedite raznim »cenejšim« ponudbam.

Kmetijska družba ima za svoje ude v zalogi naslednje kmetijske potrebščine.

Cene neobvezne. — Zaloge se nahajajo:

v Ljubljani, Turjaški trg 3; v Mariboru, Meljska cesta 12; v Brežicah pri Zvezi kmetijskih podružnic; v Ivanjovcih pri g. Lovro Petovarju; v Murski Soboti pri tvrdki Čeh & Gaspar; v Radincih pri kmetijski podružnici sv. Jurju ob Ščavnici; v Novem mestu pri kmetijski podružnici; na Rakeku pri g. Matvezu Stržaj; v Ptujju pri Kmet. društvu.

Večje zaloge apnovega dušika so:

pri kmetijskih podružnicah v Novem mestu, Rovtjah, Gor. Logatcu, Kostrivnici, St. Jerneju, Železnikih, Frankolovem, Škofji vasl - Vojniku, Brežicah, St. Ilju pri Velenju, v Velenju, Smartnem ob Paki ter pri hmeljarni v Žalcu.

Semena.

Grahora po Din 5.— za kg.
Ozimna pšenica, semenska po Din 4.25 za kg.
Ozimni ječmen, semenski po Din 3.50 za kg.

Umetna gnojila.

Cene veljajo za nadrobne pošiljatve. Pri vagonških naročilih naj se podružnice obrnejo preje pismeno na družbo, ki jim bo napravila po možnosti ugodnejše cene.

Amonijev sulfat 20/21% po Din 500.— za 100 kg.
Apneni dušik 16—19% v pločevinastih posodah po Din 285 za 100 kg. — Za 1 ha 200 do 300 kg.
Apneni prah, rinfuza (prosto) naložen v Trboveljski ali Zagorski apnenici, po Din 13.— 100 kg, samo vagonške pošiljke.
Kalijeva sol, 42% po Din 170.— za 100 kg, vreče po 50 kg stanejo 90.— Din z vrečo vred. Za 1 ha 200—300 kg.
Kajnit 12—15% po 86.— Din za 100 kg. — Za 1 ha 400 do 600 kg.
Kostni superfosfat 18/20%. Cena Din 128.— za 100 kg Ljubljana-Maribor. Na hektar 300 kg. Pri pol ali vagonškem odjemu cena po dogovoru.
Mavec (gips) za gnojenje. Cena po 44 Din za 100 kg z vrečami vred. — Na ha 600 kg.

Mešano gnojilo. Nitrofoskal - Ruše, za polje, travnike in vinograde, ki vsebuje 8% kalija, 4% dušika in 8% fosforove kisline po Din 180.— za kg. Za 1 ha 500 kg.

Razklejena kostna moka. 30% fosforove kisline, 1/2% dušika po Din 120.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. Za 1 ha 250 do 300 kg.

Rudninski superfosfat 16% po Din 92.— za 100 kg, v vrečah po 100 kg, za 1 ha 300—500 kg. Pri pol ali vagonškem odjemu cena po dogovoru.

Rožena moka, izborna dušičnato gnojilo za vinograde po Din 215.— za 100 kg. Vreče po 100 kg. — Za 1 ha 300—500 kg.

Surova kostna moka z 10—12% fosforove kisline in 4% dušika po Din 115.— za 100 kg. — Za 1 ha 300—400 kg.

Tomasova žlindra. V Ljubljani in Mariboru stane vreča 18 1/2—19% 120 Din, vsak odstotek višje vsebine 6 Din več. Pri 15 tonskem vagonškem odjemu 112 Din franko vsaka postaja — pri pol ali desetonskem vagonškem odjemu 115 Din franko vsaka postaja.

Krmila:

Klajno apno v izvornih vrečah, težkih 50 kilogramov po Din 4.— za kg, na drobno Din 4.50 za kg, najmanj 5 kg.

Lanene tropine z 38/40% beljakovin in tolsče po Din 3.70 za 1 kg v vrečah po 50 kg.

Ribja moka v originalni vreči 50 kg po Din 7.50 za kg, na drobno Din 8.— za kg, najmanj 5 kg.

Vinogradniške in vrtno potrebščine:

Arborin, sredstvo zoper drevesne škodljivce, v steklenicah po 1 1/2 kg po Din 20, v ročkah po 3 1/2 kg Din 50.—.

Tobačni izvleček v sodih po približno 200 kg po 5 Din kilogram na drobno v pločevinastih kantah po 4 in pol kg vsebine po 40 Din in v steklenicah po dva kg po 15 Din z ambalažo vred. Po pošti se razpošiljajo le pločevinaste kante.

Arsokol (glej spis v štev. 5. lanskega „Kmetovalca“) svinčen preparat zoper razne drevesne škodljivce, osobito proti črvičnosti jabolk, proti listnim in krvavim ušem, v steklenicah po 100 gr Din 20.—.

Azbest Clarit za čiščenje vina po Din 70 za kg.
Cepilna smola v škatljicah po $\frac{1}{8}$ kg po Din 8.—; v škatljicah po $\frac{1}{4}$ kg po Din 15.—.

Eponit za čiščenje vina po Din 50.— za kg.
Gumijeve cevi za škropilnice po Din 15.— za meter.
„Julien“ za čiščenje vina, za belo in za rdeče $\frac{1}{4}$ kg Din 30, $\frac{1}{2}$ kg Din 50, 1 kg Din 90.—.

Mast zoper zajce po Din 12.— za kg.
Merilo za sode, novost patent Matievič, vštrevši tabelo po 130.— Din za 2 m zložljiv aparat.
Moštne mere, žepne, mali forma po Din 95.—.

Modra galica 98/99%, zajamčena po 7.80 Din kg, pri odvzemu najmanj 100 kg, na drobno po Din 8.— za kg.
Natrij bisulfit v tabletah po 180 Din za 1 kg.
Petrofenoil, sredstvo zoper krvavo uš, po Din 12.50 za kg.
Porzol preizkušeno suho sredstvo za prašenje semena proti snetjivosti v zav. po 200 gr Din 20.—.

„Srgo“ aparati za zatiranje poljskih miši po Din 200.—. Srgo patroni po Din 7 za komad.
„Stopp“ nastavke za škropilnice (hipni zatvor iz medenine) sistem Fr. Nechwile, po Din 140.—.

Škropilnice franc. znamke „Automatique“, nahrbtnne Din 680.—.

Škropilnice za sadno drevje in hmelj „Unikum“ od tvrdke „Nechwile“ ročno-prevozne z dvema cevma po 3 m, štirimi podaljševalnimi cevma po 75 cm, 2 bambusovimi cevma po 4 m in patent. razpršilnikom Din 2900.—.

Škropilnice ročne, male po Din 80, srednje po Din 120, velike po Din 160.
Škropilnice Flora, dvoliterske, za vrtno nasade, po Din 370.—.

Škropilnice ročne, Ideal, bakrene po 1 lit. Din 205, po 2 lit. Din 210, ponikljane po 1 lit. Din 220, po 2 lit. 225 za komad.

Trtne škropilnice, bakrene, original. Vermorel po Din 520, sistem Vermorel po Din 500, sistema Kmetijska družba po Din 450.—, prava francoska Superieur po Din 500, za komad.

Škropilnice, Flickove nahrbtnne po sistemu Jessernigg po Din 640.— komad, s pumpo na poteg po Din 640.— za komad.

Potrebščine k škropilnicam: kolenca po Din 10, razpršilnik Duet po Din 130, navadni razpršilnik po Din 18, Flickov razpršilnik za trte po Din 60 za komad, za drevje in hmelj po Din 110 za komad.

Grozni mlin (inozemske tvrdke) 65 kg teže po Din 1580.
Grozni reblijač Ideal 8 prenosljiv, po Din 2550.—.

Grozni reblijač (inozemske tvrdke) po Din 5450.
Sadni mlin (domače tvrdke) po Din 1450.
Sadni mlin (inozemske tvrdke) po Din 4250.
Saksonia aparati za konserviranje sadja po Din 200.— komad.

Vinalkometer za določanje alkohola od tvrdke Theo Seitz po Din 120.—.

Vinometri „Weinlaube“ inozemske tvrdke po Din 60.—.

Žveplo dvojno ventilirano 85/95% Chancel po Din 4.60 za 1 kg, z 3% galice po Din 4.90 za 1 kg.

Žveplovni trakovi na azbestu po Din 16 za kg.
Žveplalniki, Flickovi nahrbtnni po Din 450.— komad.
Žveplalnik Torpille Vermorel, nahrbtnni po Din 450, **Kovina**, nahrbtnni po Din 420.— za komad.
Žveplalniki za sode po Din 60.— za komad.
Žveplalniki ročni po Din 65.— komad.

Kanglje za zalivanje (zalivke) pocinjene, originalne „Jajag“, s cedilom iz medí, za 12 litrov po Din 200.—, za 14 litrov po Din 220.—, za 16 litrov po Din 230.— komad.

Nova zbirka vrtnarskega in sadjarskega orodja tvrdke S. Kunde in sin.

Najboljši cepilni noži, pripravni za vse načine cepjenja sadnega drevja od Din 34.— do Din 150.—.

Prvovrstni vrtni noži, (obrezači) od Din 60 do Din 82.—.

Navadne drevesne škarje za obrezovanje sadnega drevja in trt od Din 40.— do Din 190.—.

Drevesne škarje za obrezovanje vrhov, rezanje cepičev in gosenčnih gnezd Din 20.—, 127.—, 190.—, **peresa k škarjam** po Din 1.—.

Škarje za striženje mej od Din 50.— do Din 120.—.

Zelo praktične, enolistne dreves. žage Din 60.—.

Navadne drevesne žage Din 40.—, 45.—, 50.—.

Kratke in dolge drevesne strgulje za snaženje odraslega sadnega drevja, mahu in lišaja od Din 25.— do Din 30.—.

Drevesne šteti (krtače), za čiščenje debel in vej na starem drevju od Din 18.— do Din 20.—.

Navadni sadni obirači po Din 15.—.

Mali sejalni strojčki za vrtove po Din 120.—.

Dvovrstni ročni okopalniki (komplet z vsemi deli) po Din 690.—.

Kosilni stroj za vrtno rušo po Din 735.—.

Vrtno grebljice (krempljači) po Din 15.—.

Lopate za štihanje nasajene po Din 64.—.

Rebljalne mreže iz pocinkane in bakrene žice za rebljanje grozdja, pocinkane po Din 420.—, bakrene po Din 520.—.

Živinoreja in mlekarstvo.

Gumijevi seski za teleta po Din 30 komad.
Gobčni odpiráč „Ekspres“, 150 Din komad.
Laktodensimeter (za določanje gostote mleka) po prof. Gerberju po 40 Din.
Mlečne cevi št. 3562 po Din 6.—; št. 3561 po Din 7.—.

Posnemalniki: Domo H za 30 lit. po Din 875, AX za 40 lit. po Din 1000, M za 70 lit. po Din 1055 komad.
Posnemalnik Vega E za 75 lit. po Din 1050, E2 za 100 lit. po Din 1250, F za 140 lit. po Din 1700, A za 200 lit. po Din 2500.
„Baltic“ posnemalnik H. F. za 35 lit. Din 700.—, M. O. za 60 lit. Din 1350.— za 100 lit. K1. po 1850.— Din, za 130 lit. s podstavkom Din 2750.

Sirišče „Kastel“ se dobi v pločevinastih puščicah po 25 gr Din 10, 50 gr po Din 20, 100 gr po Din 40, 250 gr po Din 110, 500 gr po Din 180.

Sirišče dansko originalno Hansenovo v prahu (iz Kodanija) v škatljicah po 25 gramov po Din 15.—, 50 g po Din 25, 100 g po Din 45.

Sesalke za gnojnice (gnojne pumpe) 330 cm po Din 880, 360 cm po Din 895, 390 cm po Din 910, 420 cm po Din 930, 290/420 cm po Din 1080.

Sikuro, hlevski odpenjač komad Din 26.—.

Telečji napajalniki po Din 130 in gumijasti seski po Din 30.

Brzoparilniki Alfa s pocinjenim kotlom 80 litrov Din 1625, 100 litrov Din 1725, 120 litrov Din 1850, 160 litrov Din 2260.

Brzoparilniki Wema št. 2 z bakrenim kotlom za 90 litrov po Din 1600.—.

Živinozdravniški predmeti (češki izdelek): trokarji za teleta po Din 70, trokarji za goved okrogli po Din 45, okrogli z 2 nožnicama po Din 55, okrogli, kakor prejšnji a večji po Din 65, kombinovani za govedo in ovce po Din 70, za goved, ploščnati po Din 70, za goved, ploščnati, z 2 nožnicama po Din 50; požiralnikove cevi za teleta in ovce po Din 70 in 160, za goved po Din 130, 150 in 320; kateter (za puščanje scalnice) za samice po Din 50, za samce po Din 85; emaskulator po Din 250; gumijev precap (obroč) po Din 8, obroči za bike po Din 20; klešče za vdevanje teh obročev po Din 170; toplomer za merjenje vročine po Din 25; zračni filter po Din 110; gum. balon k temu po Din 35; zaustavljáč (proti vhananju sramnice) po Din 40, irigatorji kompletni (a 3 litr.) po Din 65; klešče za tetoviranje za tromestna števila, z 2 garniturama števil 1—10 po Din 500.

Razne kmetijske potrebščine:

Grablje, železne z 10 zobmi po Din 10.—.

Grablje, železne z 12 zobmi po Din 12.—.

Grablje, železne z 14 zobmi po Din 14.—.

Grablje, železne z 16 zobmi po Din 16.—.

Grablje na valj s zobatimi ploščami po Din 115.—, s 5 zobatimi ploščami po Din 150.—, s 7 zobatimi ploščami po Din 170.—, z 10 zobatimi ploščami po Din 190.— komad.

Lopate za štihanje po Din 20.—.

Lopate za nakladanje po Din 24.—.

Vile, železne s 3 roglji po Din 13.—.

Vile, železne s 4 roglji po Din 14.—.

Vile s 3 roglji, garantirano po Din 23 za komad.

Vile s 4 roglji, garantirane po Din 25 za komad.

Kultivatorji (ročni) 25 Din komad.

Mortol aparat za uničevanje mrčesa (gl. spis v Kmetovalcu šte. 15), po Din 80.— za garnituro.

Pasti za voluharje po 10 in po Din 6.—, klešče za pasti Din 5.—.

Francoski ključi (francozi) Rapid, mali po Din 35.—, srednji po Din 62.—, velik po Din 100.— za komad.

Poljedelski stroji:

Univerzalni plugi in plužni deli:

Sackov plug R16 po Din 1900.—.

Sackov plug R14MN po Din 1600.—.

Lemeži za Sackove obračalne pluge po Din 35.—.

Sackovi plužni lemeži 6R24 po Din 48.—.